

האומר פרק שלישי קידושין

סו.

עין משפט
נר מצוה

קא א מיי פטו' מהל' אסורי ביאה ה' ז' טושיע' אהיע סימן ד קב ב ג מיי פרק י"ט מהל' אסורי ביאה הלכה די טושיע אהיע סימן ח פ"ב הלכה קב ד מיי שם פ"ב הלכה כג כמנ לאוין קיד קטו טושיע' שם סימן ד פ"ב סי' ו' קד ה מיי שם הלכה כג סגמ שם טושיע' שם פ"ב סי' ו'.

תוס' ר"י הזקן

גמ', נרשא ממוזת. דקהל גרים לא איקרי קהל שנתגיד ר' יוסי. מצוי [שני]. שנתגיד אביו ונמצא שהוא שני. ראשונה. שנתגידה היא. שלישי. ומותר לישראל דכתיב [דברים כג ט] דור שלישי יבא להם בקהל ה'.

גמ' גר שנשא ממוזת דיש קידושין ואין עזירה. גר מותר בממוזת לר' יוסי דאמר קהל גרים לא מקרי קהל לקמן בפרק בתרא (דף עג.) ונתנייה. גבי קידושין ויש עזירה במתני' בהדי אלמנה לכו"ג: כל מקום דסיפא. דיש קידושין ויש עזירה כל מקום כלל משמע לאחיי הך

מתני' ר' יהודה היא. הקשה ה"ר יעקב מקואלי לר' יהודה נמי איכא למיפך הרי גר מצריא שנשא ממוזת דיש קידושין ואין עזירה כדאמר לקמן (דף עד.) דמוזת הוא בפסולי קהל דהיינו גר מצרי דמוזת בממוזת ואפי"ה אמר דהולד הולך אחר הפגום והוי ממוזת ומיזך ר"י בר אבירה דהגמרא

לא נחית לאקשווי א"כ יש אחד מהם כשר כגון גר כשר הראוי לנא בקהל שנשא ממוזת דהכי משמע ליה השמא דיש קידושין ואין עזירה וגר מצרי שנשא ממוזת שניהם פסולים ולכן לא רצה להקשות מנייה מיהו צמר הכי פריך ממנלי אף על גב דאינו כשר לנא בקהל וה"ה דהוה מני למיפך ממנלי שנשא ממוזת אלא דפריך ליה שפיר:

ונתנייה. פ"י כסיפא תנא כל מקום לאחיי ולא פריך ולתנייה צהדיא כדפריך בסמוך דכיון דסבר גר אסור בממוזת דליקרו קהל הוי קנת בכלל ממוזת ונתניה לישראל דתני במתניתין ולא כריך למיתנייה במתניתין טפי כולי האי ומי' איצטרך למיתני כל מקום דאי לא הכי לא הוה מני לאחיי (א) (אלא) ממוזת ונתניה לישראל לנד: **והרי ששנשא בת ישראל והוידר הולך אחר הובר.** פירוש שהוא חלל כמו אביו וא"ת מאי פריך מה דהבן פסול לאו משום דלאוין צמר הוכר לחודיה אלא משום דנקבה פגומה שיהא אמו שהוכר פוסלה צביאתו והוי חללה ויש לומר דע"כ פסולו של בן לאו משום פסול דנקבה הוא דהא ישראל שנשא חללה ויכח שצמו כשרה לכהונה ואף על גב שאמה פסולה אם כן משמע דלאוין דוקא צמר הוכר לכן פריך שפיר: לא מני ר' דוסתאי דאמר בנות ישראל ב' וא"ת אמאי לא משני תנא כל מקום לאחיי כדאמרין על ישראל שנשא חללה ויש לומר דא"כ מצינו למיפך ונתנייה צהדיא ולא מני נמי לשנויי משום דלא מתני לה דהכי נתייה כדאמרין בסמוך דהא ודאי מני למיתני במתניתין כהנא שנשאת לכהן ולגוי ולישראל ולחלל שהרי לא הוזכרו כשרות לנישא לפסולים:

בנה ש"שיי הוי. פירש בקונטרס ומותר לישא ישראלית כדכתיב (דברים כג) דור שלישי יבא להם דכיון דיש קידושין ואין עזירה לביית אבותם קרינא ציה בישראל והא דקאמר ביצמות (דף עח.) להם הלך אחר פסולן היינו לענין ישראל שנשא מצריית או מצרי שנשא ישראלית ויש עזירה עד ג' דורות הולד הולך אחר המצרי (ט) דיוולד להם כתיב אחריהם הולכים הולדות אבל במצרי ומצריית לא מייגמר לן (ט) הא להם מידי דהתם (ט) צמרייהו להם קרינא ציה הוא מצרי והיא מצריית עכ"ל ודקדק הר"ם דלא תימא דוקא ישראל שנשא מצריית שייך לומר הלך אחר פסולן לפי שאין שניהם פסולין אבל צביאה פסולין לא שייך לומר הלך אחר פסולן דשניהם פסולים שהרי עמוני ומצריית שניהם פסולים והולכים אחר הפגום (ט) אלא הדבר תלוי בזה כהנא משני עממים שייך לומר כן דקרא צני עממים איירי וקאמר הלך אחר הפסול שצבל עם ועם אבל כשניהם מעם אחד לא שייך לומר כן:

כל מקום דרישא לאחיי ישראל שנשא חללה ודרבה בר בר חנה ואיזו זו למעוטי דרבין ורב דימי. פירוש או אז קנת כלומר אי אחיה כל מקום דרישא לאחיי מילתא דרבה בר בר חנה א"כ אחיה איוזו זו למעוטי דרבין אבל לא דרב דימי משום דהא דרב דימי ליתא כיון דמילתא דרבה בר בר חנה איתא שרי דברי זה סותרים את דברי זה דרבה בר בר חנה קאמר מצרי שני שנשא מצריית ראשונה בנה שלישי ולדברי רב דימי איוזו אלא שני ואי לא אחיה כל מקום דרישא לאחיי מילתא דרבה בר בר חנה משום דלית הילכתא כוותיה א"כ נוכל לומר דאיוזו דרישא אחי למעוטי היהיא דרב דימי: מנא

ללא פריש לה צהדיא: ואיבעית אימא לעולם רבי יוסי היא. לאמר גר מותר בממוזת ודקשיא לך כללל היא ומתניתין לאו כללל כיל דלהכי תנא צה ואיוזו זו היא כהנא ולויה כו' למימרא דהני הוא דהולד הולך אחר הוכר אבל יש אחרים אע"פ שיש קידושין ואין עזירה הולד הולך אחר הפגום: ואיוזו זו וסו לא. כלומר אס כן דאיוזו זו דוקא אבל מניי אחיהנא לאו איוזי אחר הוכר גבי יש קידושין ואין עזירה: והרי חלל וכו'. ותנן לקמן (דף עג.) צת חלל זכר פסולה לכהונה אלמא אחר הוכר הוא ומיקרי חללה: כרבי דוסתאי ס"ל. לתנא דידן דאמר (סג) צמות ישראל מקוה טהרה לחללן וצמה כשרה לכהונה: והרי ישראל שנשא חללה דיש קידושין ואין עזירה. ללא אסורה אלא לכהנים והולד הולך אחר הוכר דתנן לקמן (סג) צמו כשרה לכהונה ולא אמרינן חללה היא כפגום שצנייהם: ונתנייה צהדיא. גבי כהנא ליה ישראלית. ומשני משום דלא מתני לה אינה וישנייה לו לתנא עם השאר בלשון קצר דינמא ואיוזו (ט) כהנא ליה ישראלית וחללה שנשאו לכהן לגוי ישראל דמשמע חללה נמי לכהן אין עזירה: והאיכא. יש קידושין ואין עזירה דהולד הולך אחר הוכר הא דרבה בר בר חנה: מצרי שני שנתגיד

אכיו: מצריים ראשונה. שנתגידה היא: בנה שלישי. ומותר לישא ישראלית כדכתיב (דברים כג) דור שלישי יבא להם דכיון דיש קידושין ואין עזירה לביית אבותם קרינא ציה בישראל. והא דאמרין ביצמות (דף עח.) להם הלך אחר פסולן היינו לענין ישראל שנשא מצריית או מצרי שנשא ישראלית ויש עזירה עד שלשה דורות הולד הולך אחר המצרי (ט) דיוולד להם כתיב אחריהם הולכים הולדות אבל לענין מצרי ומצריית לא מייגמר לן הא לא להם מידי דהא צמרייהו להם קרינא ציה (ט) והוא מצרי והיא מצריית: ולרב דימי. דאמר ביצמות צברק הערל (דף עח.) דשני הוא וילף לה מאשר יולדו הכתוב תלאו צלידה למימרא דצמר אימיה שדין ליה מדלא כתיב אשר יולדו: והאיכא. גבי יש קידושין ואין עזירה הולד הולך אחר הפגום הא דבי אחיה רבין וכו' צאומות הלך אחר הוכר איש ואשה הבאים משני אומות [כדלקמן] (ט) נפגייירו. דיש קידושין ואין עזירה: הולד הולך אחר הפגום. כדלקמן צממתין ומתניתין מני הולד הולך אחר הוכר: סגא איוזו זו. דרישא למעוטי ולאשמועינן דמתני' לא כללל כ"ל. ומרישא דמילתיה דרבין ליכא לאקשווי למימר ונתנייה במתניתין גבי הולד הולך אחר הוכר דמתניתין ציש קידושין מייירי והני דלא נתגייירו אין כאן קידושין: האי מאי. אסוגיא דשמעתין פריך דשנינו לעיל ואי צעית אימא רבי יוסי היא אי אמרת שבלמא רבי יהודה היא דאמר גר אסור בממוזת לפיכך צנו הולך אחר הפגום דכין כל מקום שיש קידושין ויש עזירה איכא לתרוצי כל מקום דמתניתין לאחיי מנא ואיוזו זו למעוטי מנא כל מקום דרישא לאחיי ישראל שנשא חללה דצמו כשרה דהולד הולך אחר הוכר: ודרבה בר בר חנה. מצרי שני שנשא מצריית ראשונה דיש קידושין ואין עזירה הולד שלישי: ואיוזו זו למעוטי דרב דימי ודרבין. כלומר ואיוזו זו דרישא דמשמע אבל צעלמא לא איוזי אחר הוכר אי ס"ל כרב דימי דאף מצרי שני שנשא מצריית ראשונה בנה שני אשמועינן איוזו זו דמתניתין למעוטי הא דלא איוזי אחר זכר וכל מקום דרישא לא תימי אלא ישראל שנשא חללה וכדכתיב (ט) דאמר נתגייירו הלך אחר הפגום ולא איוזי אחר זכר ואף על גב דאין עזירה ואי ס"ל כרבה בר בר חנה

(א) ונתנייה והולד. וכן צממתין העמוד בכל מקום שלפניו הולד כתיב ויהולד (ב) ולקמן ע"ז: ע"ז אמנם בחוספתא פ"ה א"ב איתא צהדיא גר מותר בממוזת והולד ממוז דברי רבי יוסי ובעיני הוא כתיב ועי מהרש"א ולפניו הוה ע"פ ההרש"א (א) ולקמן ע"ז: חוספתא ס"ג (ד) [לעיל סד. לקמן ע"ד: ע"ז. (ה) יצמות ע"ז. (ו) [ס"ג] (ז) [בכתיב "הולד הולך אחר"] (ח) [נדל"ג ואיוזו זו כהנא] (ט) [צ"ל דיוולד להם כתיב ויהי כפסוק (דברים ס"ג) ויצמות ס"ג] (י) [צ"ל הוא. ש"ש]. (יא) [ע"ז]. (ב) [צ"ל ורבינן. ש"ש]. (ג) [אלא] ליתא דפסוקי. ונוסף ע"פ מהרש"א. ומתקן מהרש"א. ולמהרש"א צ"ל לאחיי ממוזת. ש"ש]. (ד) [כדלקמן ע"ז ע"ז]. (ה) [בדפוס דיוולדו. וכו']. (ו) [נדל"ג הוא]. (ז) [בכתיב]. (ח) [כדלקמן]. צממוז ב].

מוסף רש"י

גר שנשא ממוזת הולד ממוז. דכתיב לו הך אחר פסולו (לקמן ע"ז). דאמר גר לא ישא ממוזת. קסבר דקהל גרים איקרי קהל (ס"ג). באומות הלך אחר הוכר. שבע אומות לענין לא תמהי כל שמה. הך אחר הוכר. נתגייירו הלך אחר הפגום שבשניהם. לענין יוספון. [יבמות ע"ח].

מוסף תוספות

א. מצרי שני או גר עמוני דמוזת דלא איקרו קהל. מוס' הלא"ש.